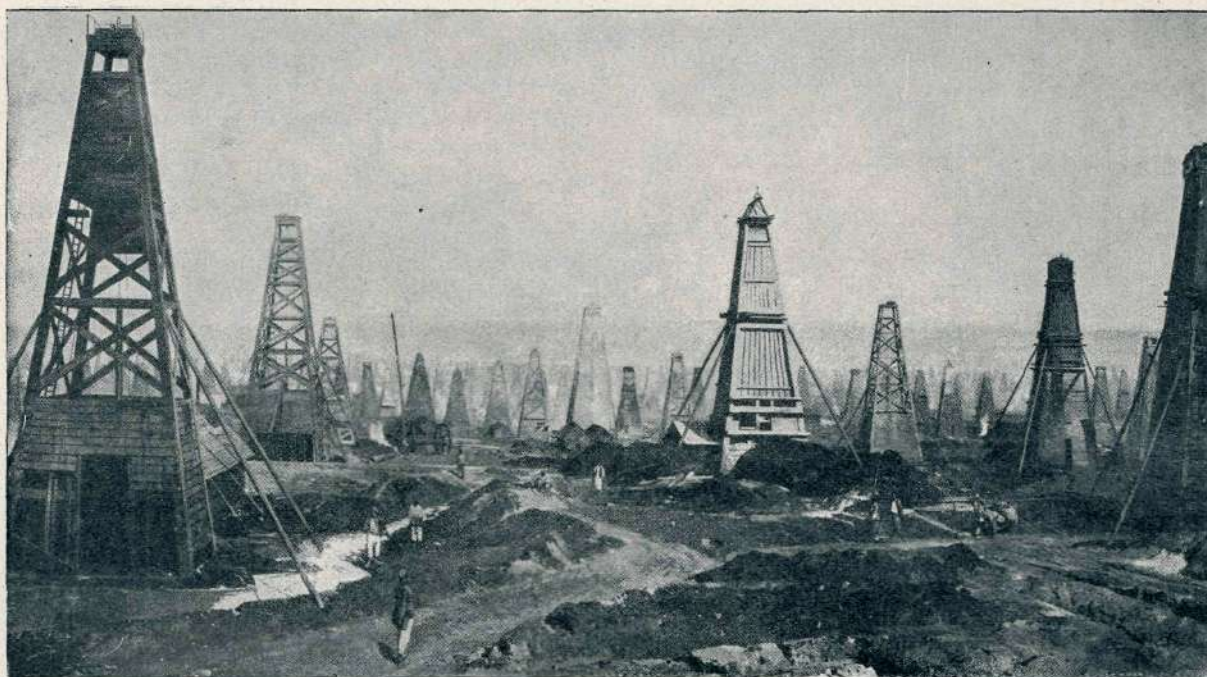

preveč subjektivne. Sicer so pa resnične besede Hurbana-Vajanskega o pesniški zbirki Jesenskega: „Jesenský je Slovakom podal krasen, dišeč šopek samih slovaških polnih cvetov. Mnogi verzi Jesenskega so še mošt, ki se že peni, ali še ni dozorel v vino zlate jasnosti. Toda to je mošt, ne pa voda. Le naprej! Slovaška muza s hrepenenjem pričakuje zvokov iz njegove lipe.“

Slováci v Uhrách. Objasnuje Fr. V. Sasinek. Druhé, oprávené vydání. Turč. Sv. Martin. Nákladem vlastním. 1905. 80. Str. 40. Cena 20 hal. V ogrskem državnem zboru je pred tremi leti govoril mažarski poslanec Hodossy o Slovakih tako-le: „Na Ogrskem, na

življenja, niso mogli nikoli doseči narodne zavesti. Na začetku XIX. stoletja je bil Kollár prvi, ki je iznašel slovaški narod.“ Da bi to trditev poslanca Hodossya ovrgel, je napisal znani slovaški zgodovinar Sasinek knjižico „Slováci v Uhrách“, v kateri jasno in temeljito dokazuje, da so bili Slovaki že v starih časih na Ogrskem. Že v IX. stoletju so Slovaki tvorili jedro velike moravske države in so živeli na istem ozemlju, na katerem živé tudi danes. Po prihodu Mažarov so se Slovaki dobro od njih razločevali. Samo po tatarskem navalu v XIII. stoletju so se med Slovaki naselili drugi narodi. Sasinek navaja kraljevske listine iz XIII. stoletja, v katerih se izrecno govori o Slovakih. V XV. stoletju je sicer Jiskra zasedel Slovaško ali

PETROLEJSKI VRTALNI STOLPI V BALAHANIH.

ozemlju od Požuna do Ungvara biva slovaško ljudstvo. To ljudstvo ni bilo vedno slovaško. Na velikem delu njegovega ozemlja je bilo nekdanje ljudstvo mažarsko; ali napadi husitov pod Jiskro so iztrebili mnogo tamošnjega prebivalstva in na njegovo mesto so se naselili Hrvati in Čehi. Pozneje za časa Rakocija sta vojska in kuga iztrebili prebivalstvo zgornjih okrajev. Da bi deželna gosposka nadomestila izgubo, je naselila tja nove podložnike iz Galicije in Šlezije namesto Mažarov. Tako je nastalo ljudstvo, ki ga danes zovemo slovaško. Slovaki zgornje Ogrske nimajo torej zgodovinske preteklosti, niso imeli nikoli državnega

vladal je Slovakom. — Knjižica je pisana poljudno in vendar temeljito. Da je Slovakom dobro došla, dokazuje njena druga izdaja.

Volosko - Venecia. Cestopísne črty od Svetozara Hurbana-Vajanskega. (Od tisk z Nár. Novin.) Turč. Sv. Martin. 1905. 160. 131 + 4. Cena 80 hal. — G. Svetozar Hurban-Vajanský se je tudi letos udeležil 6. shoda slovanskih časnikarjev v Opatiji in po shodu je šel gledat krasne Benetke. Svoje potovanje je najprej opisal v slovaških „Nár. Novinah“ in sedaj je izdal potopis v posebni knjižici. Potopis je razdeljen na 40 poglavij; večina